

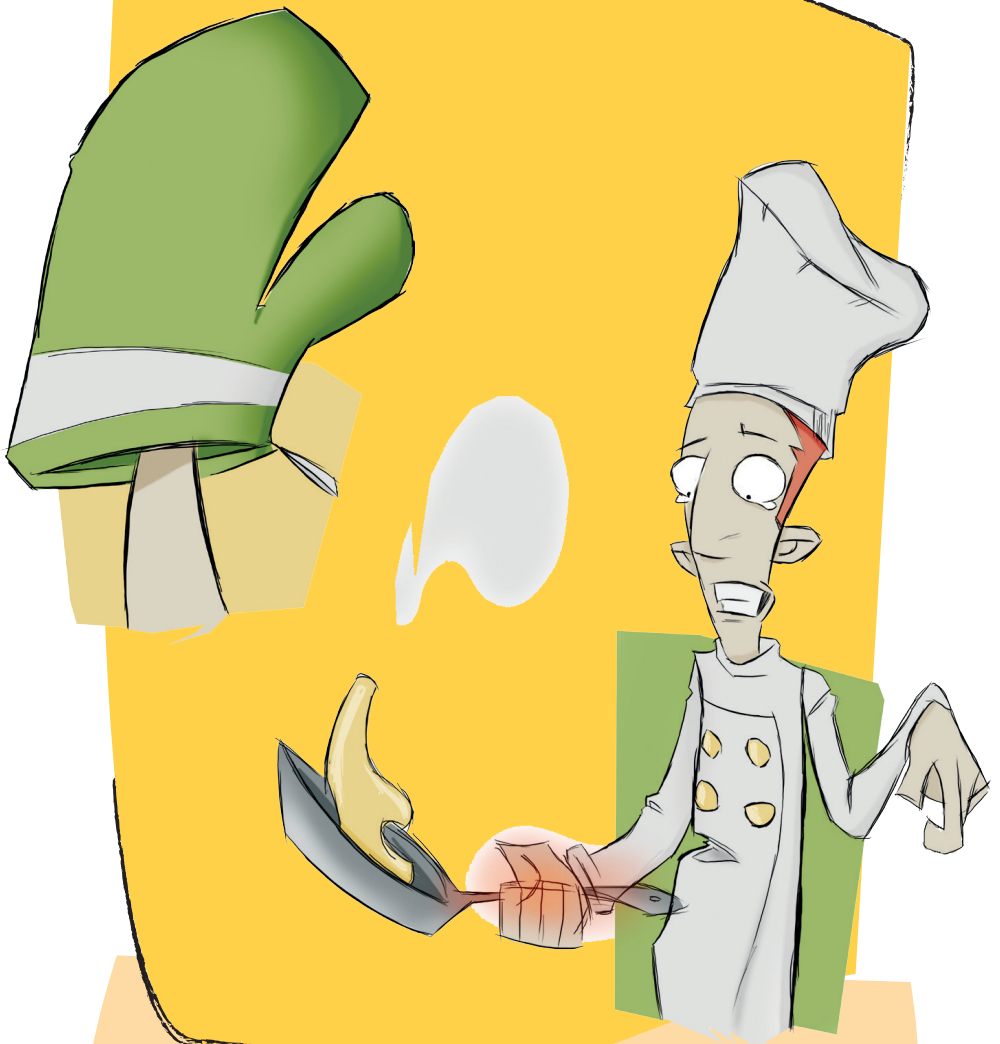

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE EMPLEO
Y SEGURIDAD SOCIAL

SECRETARÍA DE ESTADO
DE LA SEGURIDAD SOCIAL

DIRECCIÓN GENERAL
DE ORDENACIÓN
DE LA SEGURIDAD SOCIAL

Manual básico de Prevención de Riscos Laborais
HOSTALARÍA E TURISMO

Diseño e realización:
HT Publicidad, Grupo Tafalla
www.htgrupotafalla.com

Presentación

As institucións competentes en materia de seguridade e saúde no traballo, entre as que se atopa o Instituto Nacional de Seguridade e Hixiene no Traballo (INSHT), asumiron, entre os seus obxectivos principais, o impulso e a consolidación da cultura preventiva na sociedade española.

A integración da seguridade e saúde no traballo na educación é unha necesidade prioritaria para poder asentar unha auténtica cultura preventiva. É preciso tomar conciencia de que a prevención non comeza no ámbito laboral senón nas etapas anteriores, nomeadamente no sistema educativo.

A integración da formación en prevención de riscos nas diferentes etapas do sistema educativo, e en particular no nivel profesional regulado, é clave e require dun apoio e asistencia especiais de cara a conseguir profesionais cunha formación que, ademais de garantir a calidade do seu traballo, lles permita realizalo coas máximas garantías de seguridade.

Por todo isto, unha liña de actuación moi importante do Plan de Acción 2015-2016, no marco da Estratexia Española de Seguridade e Saúde no Traballo 2015-2020, consiste en consolidar a integración da formación en prevención de riscos laborais nas diferentes etapas do sistema educativo.

Desta liña de actuación derívase a elaboración de 26 manuais divulgativos, un por cada familia profesional, cuxa misión fundamental é a de axudar o profesorado de formación profesional no seu labor de concienciación e sensibilización na materia de prevención de riscos laborais aos seus alumnos, futuros traballadores e empresarios da nosa sociedade.

Dado que van dirixidos a este colectivo, preténdese que os manuais sexan eminentemente prácticos e atractivos. Cada un deles contempla os riscos máis característicos da familia profesional en cuestión e as medidas preventivas máis importantes que se deben poñer en práctica para a súa prevención.

O obxectivo que se persegue con estes manuais é que os alumnos, traballadores do futuro, incorporen de xeito natural a prevención á súa actividade diaria.

Neste contexto, queremos remarcar que para sensibilizar e garantir unha adecuada aplicación da prevención en riscos laborais nas empresas é importante avanzar na mellora da calidade da formación, e fomentar a actualización e adecuación dos programas e contidos formativos á realidade do contorno.

María Dolores Limón Tamés

Directora do INSHT

Hostalaría e turismo

A hostalaría e o turismo son uns dos sectores con maior número de traballadores. A maioría dos postos de traballos son ocupados en pequenas e medianas empresas. Os traballadores realizan habitualmente tarefas diferentes, polo que están expostos a un número maior de riscos.

Neste sector agrúpanse os traballadores que pertencen ás empresas dedicadas ás actividades seguintes:

- As actividades de aloxamento e hospedaxe
- Os servizos de produtos preparados para consumo
- As salas de baile, discotecas e cafés-teatro
- O servizo de comidas e/ou bebidas en bingos, billares e salón recreativos

Os traballadores expostos son, entre outros:

- Cociñeiros e Auxiliares de cociña
- Camareiros de bares e restaurantes
- Recepcionistas
- Mozos de recados de hotel
- Mozos de equipaxe
- Persoal de lavandaría
- Camareiras de planta e persoal de limpeza en xeral

Os principais equipos empregados con riscos asociados son os seguintes:

- Cafeteiras
- Microondas
- Cortadoras de friames
- Picadoras
- Fornos e fogóns
- Frixideiras
- Cámaras frigoríficas e de conxelación

-
-
-
- Ferros de pasar
  - Lavadoras, secadoras e pregadoras
  - Compresores de lixo
  - Carros de limpeza
  - Carros de transporte de roupa sucia
  - Carros de transporte de maletas
  - Montacargas de alimentos

O presente manual recolle os riscos e medidas de prevención tanto xerais como específicas máis relevantes asociados a este sector dunha maneira orientativa. Sempre se deben seguir as medidas preventivas previstas na planificación preventiva e nas instrucións do empresario.

O seu obxectivo é axudarche a tomar as medidas adecuadas para realizares o traballo dunha maneira segura.

Riscos laborais en hostalaría e turismo

RISCOS DE SEGURIDADE

- Riscos de caídas de persoas
  - Caída ao mesmo nivel
  - Caída a distinto nivel
- Risco de golpes e choques
- Risco de atrapamento
- Risco de corte e amputación
- Riscos de caída de obxectos
  - Caída de obxectos por desprendemento
  - Caída de obxectos por manipulación
- Risco eléctrico
- Risco de incendio
- Risco de explosión
- Risco por contacto
  - Contacto térmico (queimaduras)
  - Contacto con substancias químicas perigosas

RISCOS HIXIÉNICOS

- Exposición a substancias tóxicas ou irritantes
- Exposición a axentes biolóxicos
- Exposición ao ruído
- Exposición a temperaturas extremas
  - Altas temperaturas
  - Baixas temperaturas

RISCOS ERGONÓMICOS

- Manipulación manual de cargas
- Forzas e movementos repetitivos
- Traballos de pé

RISCOS PSICOSOCIAIS

**Riscos e
Medidas Preventivas**

Riscos de seguridade

As caídas poden producirse ao mesmo ou a distinto nivel. Ten especial coidado cando haxa derrames ou presenza de líquidos.

CAÍDA AO MESMO NIVEL

- Mantén as zonas de paso despexadas e perfectamente iluminadas.
- Sinaliza os obxectos que non poidan ser eliminados.
- Para evitar tropezóns, elimina a sucidade, papeis, po e desperdicios da zona de traballo.
- Retira os obxectos innecesarios, como envases ou ferramentas, que non estean sendo utilizados.
- Ten coidado con non dificultar a visión ao transportar cargas.
- Utiliza calzado apropiado con sola antiesvaradía. Lembra levar os cordóns amalloados.
- Camiña lentamente, sen correr.

DERRAMES E/OU PRESENZA DE LÍQUIDOS

- Limpa inmediatamente os derrames ou goteos de líquidos, sobre todo en zonas de paso.
- Para os derrames de aceite e graxas, especialmente os producidos polo uso de frixideiras, utiliza produtos desengraxantes.
- Ao fregar o chan, avisa de que está mollado e coloca o sinal indicador. Evita pasar mentres non estea seco.

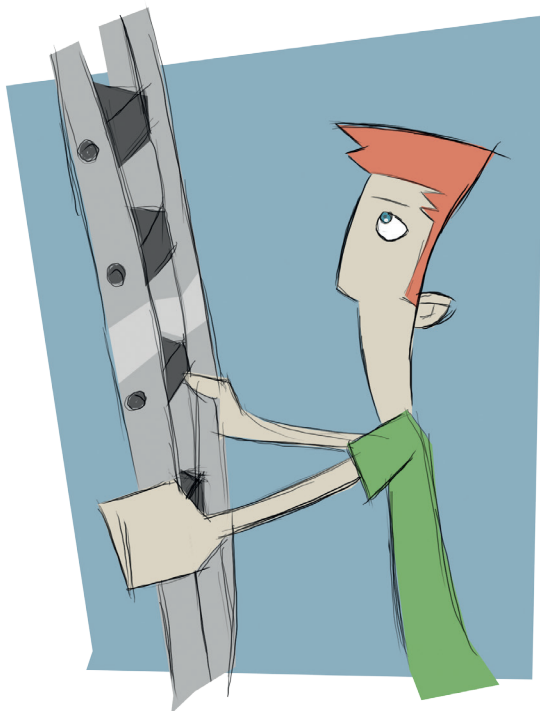

CAÍDA A DISTINTO NIVEL

Ademais das medidas anteriores, ten en conta o risco derivado do uso de esqueiras de man. Para previr este risco:

- Asegúrate de que ten apoios con material non esvaradío e presta atención ao ángulo de colocación e á forma de utilización.
- Sube á esqueira de man con precaución, sitúate fronte a ela e agárrate coas dúas mans.

Riscos de seguridade

RISCOS DE GOLPES E CHOQUES

É necesario prestar especial atención a portas, fornos e similares.

- Mantén as zonas de paso despegadas e perfectamente iluminadas.
- Ten coidado cando camiñes dentro da barra ou en zonas con pouco espazo.
- Non leves nas mans cargas pesadas que che impidan moverte con axilidade.

PORTAS

- Non abras nin peches de maneira brusca as portas.
- Utiliza as portas de vaivén das cociñas con especial precaución. Respecta sempre a dirección correcta de entrada e saída.
- Non deixes nunca os armarios ou caixóns entreabertos.

FORNOS, LAVALOUZAS, CARROS DE LIMPEZA E SIMILARES

- Pecha as portas do forno, lavalouzas ou equipos similares.
- Evita colocar os carros de limpeza en lugares con pouco espazo de paso. Procura facelo ao lado das paredes ou columnas, lonxe dos lugares de tránsito.

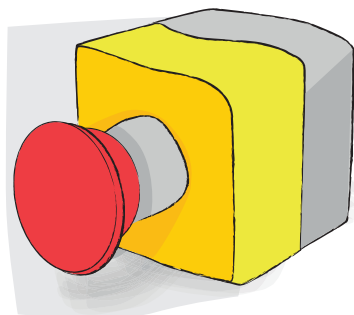

RISCOS DE ATRAPAMENTO

Utiliza con precaución as cortadoras, picadoras e compresores de lixo xa que os teus dedos poden verse atrapados con algúns dos elementos móbiles.

- Usa a maquinaria unha vez que teñas a información sobre os perigos, manexo e limpeza.
- Sigue as normas de seguridade indicadas polo fabricante.
- Non retires os resgardos ou sistemas de seguridade das máquinas.
- Utiliza os equipos de protección individual (EPI), con marcado CE, que sexan necesarios en cada operación e mantenos en condicións adecuadas de uso.
- Viste roupa de traballo axustada ao corpo e non uses pulseiras, cadeas ou outros obxectos que poidan ser atrapados nas máquinas que utilices.
- As operacións de mantemento deben ser realizadas coa máquina parada e só polo persoal autorizado.
- Asegúrate de que os dispositivos de bloqueo e seguridade das máquinas pasaron a revisión periódica correspondente.

CORTADORAS DE FRIAMES, PICADORAS E COMPRESORES DE LIXO

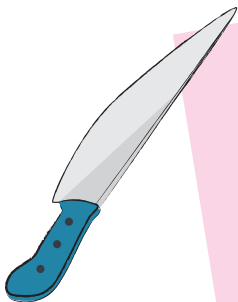
- Utiliza luvas axustadas e nunca de malla ou anticorte.
- Antes de comezar a cortar, picar ou empurrar, comproba que non hai ósos, restos metálicos ou similares no alimento.
- Utiliza o brazo apurador para suxeitar a peza que se ha de cortar
- Ten precaución de non introducir os dedos na coitela da cortadora de friames, a boca da picadora ou a do compresor de lixo.

Riscos de seguridade

RISCO DE CORTE

Os coitelos, cristais ou outros elementos cortantes, así como a maquinaria específica, deben ser utilizados coa maior precaución e sempre cos equipos de protección adecuados.

- Usa a maquinaria unha vez que recibas información sobre os seus perigos, manexo e limpeza.
- Sigue as normas de seguridade indicadas polo fabricante.
- Utiliza equipos de protección individual (EPI), con marcado CE, que sexan necesarios para cada operación e mantenos en condicións adecuadas de uso.
- As ferramentas cortantes deben gardarse en fundas e/ou soportes adecuados.

COITELOS

- Utiliza coitelos con mango non esvaradío e protéxete con luvas de malla ou anticorte.
- Corta sobre as superficies destinadas a iso.
- Realiza o percorrido do corte cara a fóra do corpo.
- Garda os coitelos enfundados e ordenados despois de usalos.

CRISTAIS OU OUTROS ELEMENTOS CORTANTES

- Utiliza os utensilios adecuados para a recollida de cristais rotos e outros elementos cortantes.
- Retira recipientes rotos para evitar a súa manipulación.
- Revisa que non haxa elementos cortantes ou punzantes na limpeza dos espazos.

Ten especial cuidado cos obxectos que manipulas, como bandexas, botellas e vasos e, cando non os uses, colócaos nos lugares adecuados.

CAÍDA DE OBXECTOS POR DESPRENDEMENTO

- Non superes a capacidade de carga dos estantes.
- Coloca as cargas máis pesadas nos estantes baixos.

CAÍDA DE OBXECTOS POR MANIPULACIÓN

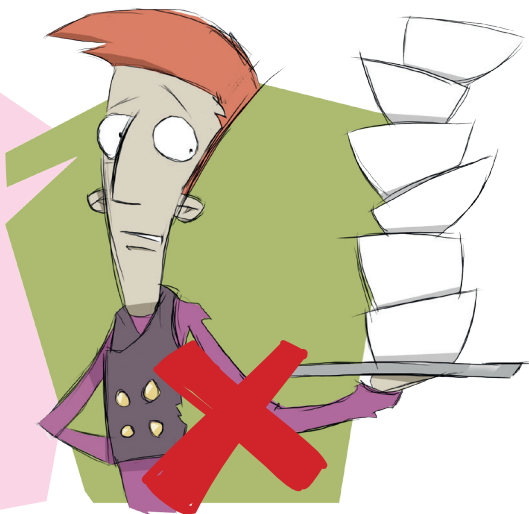
- Non manipules demasiados obxectos ao mesmo tempo.

BOTELLAS E VASOS

- Evita sobrecargar as bandexas.
- Asegúrate antes de abrir botellas ou manipular vasos de que non estean mollados.

BANDEXAS DE FORNOS

- A manipulación de bandexas de forno debe facerse utilizando as dúas mans.

Riscos de seguridade

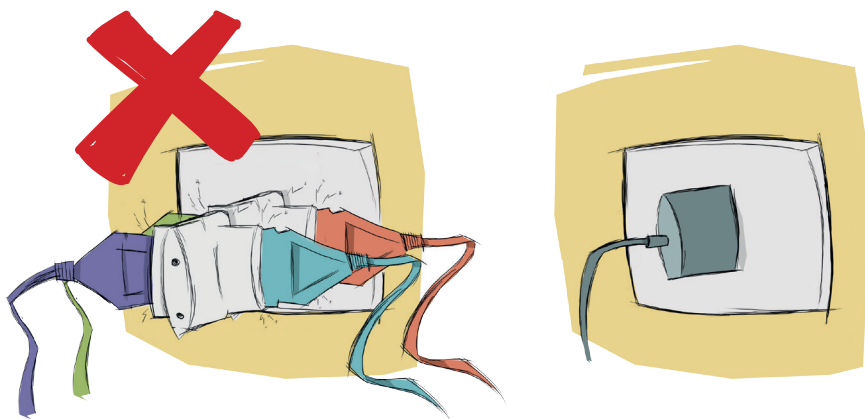

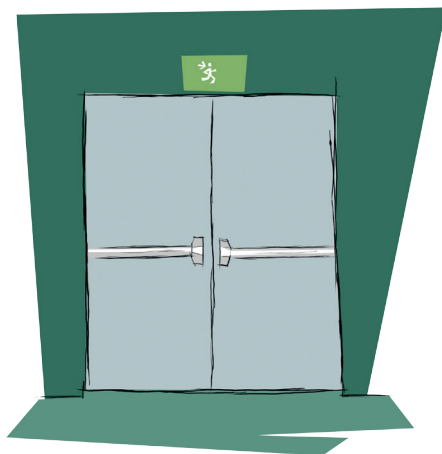
RISCO ELÉCTRICO

Non esquezas facer un uso adecuado de enchufes e máquinas eléctricas. Lembra que un uso inadecuado ou unha reparación provisional aumenta o risco por contacto eléctrico.

- Comproba diariamente o estado de cables, enchufes e aparatos eléctricos.
- Evita o uso de ladróns en enchufes de corrente.
- En caso de avaría, desconecta a tensión, saca o enchufe e comunica os danos para a súa reparación.
- Non utilices aparatos eléctricos coas mans húmidas e desconecta os equipos antes de limpálos ou ao cambiar filtros e coitelas.
- Non vertas líquidos cerca das tomas de corrente, aparatos ou cadros eléctricos.
- Vixía que os equipos eléctricos portátiles dispoñan de dobre illamento.

RISCO DE INCENDIO

É importante que coñezas as medidas preventivas para saber como actuar en caso de incendio, como utilizar os extintores e coñecer os procedementos de evacuación.

- Coñece a utilización dos extintores de incendio adecuados a cada clase de lume.
- Coñece os carteis expostos con plano de localización e o procedemento de evacuación.
- Deixa libres as saídas de emerxencia.
- Dispón só da cantidade necesaria de materiais inflamables e combustibles para o traballo do día, garda o resto no almacén ou en locais independentes illados e ventilados.
- Retira as caixas, envases ou papeis que non sexan necesarios.
- Está prohibido fumar dentro do recinto de traballo.

Riscos de seguridade

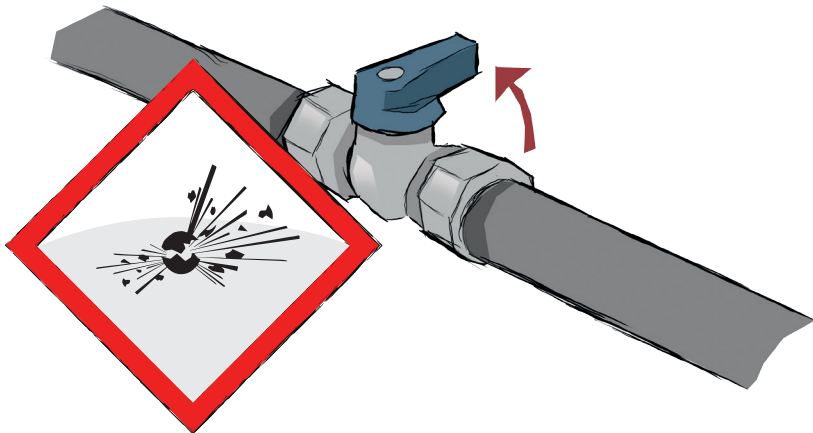

RISCO DE EXPLOSIÓN

Ten especial coidado cos elementos que poidan supor un risco de explosión, como condutos e bombonas de gases, fogóns...

- Sitúa as bombonas en locais independentes no exterior, ben ventilados e sinalizados.
- Limpa con frecuencia os equipos e os condutos de extracción para evitar que se deposite graxa neles.
- Non reutilices o aceite máis de tres veces, pois adquire propiedades inflamables.

Pode existir risco de contacto térmico (producido por equipos como cafeteiras, fornos...) ou riscos por contacto con substancias químicas perigosas.

CONTACTO TÉRMICO (QUEIMADURAS)

- Utiliza a roupa de traballo adecuada, é dicir: calzado con solas non esvaradías, mandiletas, gorros, manga longa...
- Usa equipos de protección individual (EPI) e mantenos en condicións adecuadas de uso.

FRIXIDEIRAS

- Comproba o termostato da frixideira e evita o desbordamento, e controla os niveis antes de introducir os alimentos.
- Os cambios de aceite hai que facelos en frío.

FOGÓNS

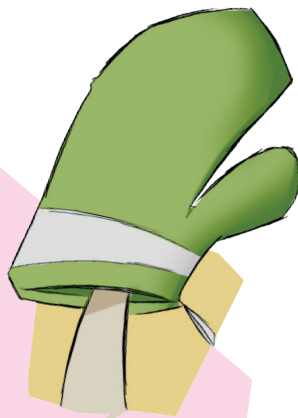
- Orienta os mangos dos recipientes cara ao interior.
- Usa os utensilios adecuados para o transporte de obxectos quentes.

FORNOS

- Limpa os fornos, en especial as xuntas de peche, segundo as instrucións de mantemento.
- Apaga o forno ante calquera ausencia e deixa as bandexas fóra, no lugar asignado.

CAFETEIRAS

- Manipula os mandos da cafeteira con prudencia.

Riscos de seguridade

As tarefas de limpeza e desinfección son unha parte moi importante deste sector. Presta atención ás medidas indicadas nos produtos que manexes (ácido clorhídrico, amoníaco e lixivia, ou produtos que os conteñan).

CONTACTO CON SUBSTANCIAS QUÍMICAS PELIGROSAS

- **Non utilices substancias químicas perigosas se non recibiches a información e/ou formación necesaria para facelo.**
- Asegúrate de que todos os produtos estean etiquetados coa información básica, e ademais le e respecta as precaucións da etiqueta.
- Utiliza os equipos de protección individual (EPI) con marcado CE, indicados na etiqueta do produto e sigue as súas prescricións de uso.
- Non traslades o produto a outro envase e asegúrate de que está ben pechado e non gotea cando remates de usalo.
- Lava as mans despois de manipular substancias químicas perigosas, aínda que uses luvas.
- Recorda que dispós de fichas de datos de seguridade con información complementaria sobre o produto para calquera dúbida que teñas.

PRODUTOS DE LIMPEZA

- Non mestures os produtos de limpeza.
- Efectúa as principais operacións de limpeza unha vez rematado o traballo.
- Coloca de maneira correcta os produtos nos carros de limpeza.

Riscos hixiánicos

A acumulación de sucidade en lugares de manipulación de comida, o uso de comida en mal estado ou as tarefas de limpeza en xeral son diferentes exemplos de ambientes nos que podes estar exposto a estes riscos.

EXPOSICIÓN A SUBSTANCIAS TÓXICAS OU IRRITANTES

- Mantén unha ventilación adecuada do lugar de traballo, natural ou forzada.
- Realiza as tarefas de limpeza en locais ben ventilados
- Non mestures durante a limpeza produtos que poidan provocar gases nocivos.
- En caso de aparición de vapores orgánicos nocivos durante o traballo, evita a súa inhalación.

EXPOSICIÓN A AXENTES BIOLÓXICOS

- Mantén unha ventilación adecuada do lugar de traballo, natural ou forzada.
- Sigue o programa establecido de limpeza e desinfección.
- En caso de cortes e feridas, cúbreas con vendaxes impermeables.

FUNGOS E INSECTOS

- Realiza inspeccións periódicas para detectar a aparición de fungos.
- Instala mosquiteiros e trampas para insectos.

FALTA DE HIXIENE

- Mantén o teu posto de traballo limpo e ordenado.
- Asegúrate de que a comida que vas utilizar está en perfectas condicións (data de caducidade ou presenza de mofo).

Riscos hixiénicos

A exposición continuada ao ruído pode provocar trastornos que son evitables, como poden ser: perturbación da atención, cansazo e irritabilidade. Infórmate previamente sobre o risco que poden supoñer e adopta medidas preventivas.

EXPOSICIÓN AO RUÍDO

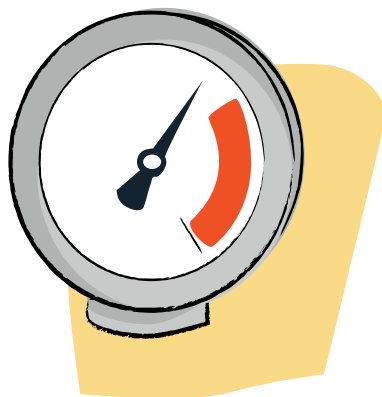
- Para reducir o tempo de exposición ao ruído sigue as quendas de traballo indicadas.
- Utiliza os EPI adecuados ao nivel de ruído ambiental, con marcado CE, e mantenos en condicións adecuadas de uso.

Tanto as altas como as baixas temperaturas supoñen riscos. Ten especial tino cando traballes en cámaras frigoríficas.

EXPOSICIÓN A TEMPERATURAS EXTREMAS

ALTAS TEMPERATURAS

- Mantén unha ventilación adecuada do lugar de traballo, natural ou forzada.
- Bebe auga con frecuencia, para repoñer as perdas provocadas pola suor.
- Usa roupa de traballo cómoda.

BAIXAS TEMPERATURAS

CÁMARAS FRIGORÍFICAS

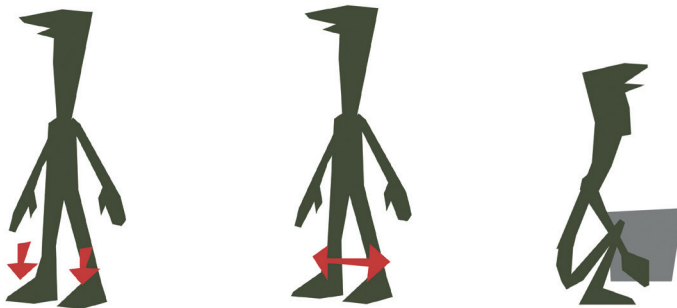
- Regula os tempos de permanencia en cámaras frigoríficas e procura non traballar só no seu interior.
- Revisa os elementos de seguridade da cámara frigorífica: o sistema de peche das portas que permite que estas poidan ser abertas desde o interior, o sinal luminoso exterior que advirte da presenza de persoas e o sistema de detección que avise de fugas ou escapes de gases utilizados para producir o frío.

Riscos ergonómicos

Os principais riscos ergonómicos que podes encontrar son debidos á manipulación de calquera carga, o uso de posturas forzadas ou movementos repetitivos e longos períodos de traballo en postura de pé. Non realices movementos bruscos e forzados do corpo e procura variar de tarefa con frecuencia.

MANIPULACIÓN MANUAL DE CARGAS

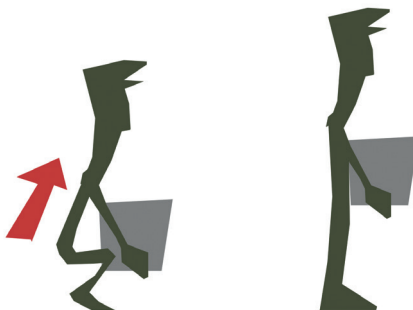
- Evita a manipulación de cargas pesadas (de máis de 25 Kg no caso dos homes e de máis de 15 Kg no caso das mulleres).
- Manipula as cargas con axuda de medios auxiliares (carretillas, transpalés) ou con axuda doutras persoas sempre que sexa posible.
- Evita xirar o tronco mentres manipulas as cargas.
- Sitúa os obxectos que vas manipular á altura comprendida entre os xeonllos e os ombreiros.
- Ao realizar a manipulación de cargas manualmente ten en conta estes pasos que debes seguir:

PASOS QUE SE DEBEN SEGUIR

- 1.º Apoia os pés firmemente
- 2.º Separa os pés lixeiramente.
- 3.º Dobra os cadrís e os xeonllos para coller a carga.

-
-
- 4.º Levanta a carga coas costas rectas.
5.º Mantén a carga tan cerca do corpo como sexa posíbel.

FORZAS E MOVEMENTOS REPETITIVOS

- Usa os utensilios de traballo con deseño adecuado para evitar posturas forzadas e sobreesforzos (mangos, alargadeiras, asentos regulables en altura).
- Realiza cambios de postura e descansos durante os traballos, e cambia de tarefa se é posible.
- Coloca as ferramentas e os medios para realizar o traballo ao alcance da man.

TRABALLOS DE PÉ

- Mantén o corpo erguido e evita os xiros e inclinacións importantes do tronco cara adiante ou cara aos lados.
- Cando realices tarefas que requiran certa precisión, coloca o plano de traballo á altura dos codos. Cando realices tarefas de forza (mantemento da infraestrutura), sitúa o plano de traballo por baixo dos codos.
- Para reducir a tensión muscular, emprega asentos de pé/sentado. Se non é posible, anda ou séntate cada certo tempo.
- Non permanezas demasiado tempo na mesma posición, cambia de postura e realiza movementos suaves de estirada dos músculos.

Riscos psicosociais

Unha mala planificación das tarefas que se van realizar, o estrés xerado por unha reunión ou visita importante ou a presión á que podes estar sometido para cumprir os obxectivos marcados son varios exemplos deste risco. Se estas condicións son deficitarias, poden dar lugar a:

- Estrés
- *Burnout*
- Acoso psicolóxico no traballo (APT)
- Violencia:
  - Acoso sexual
  - Acoso discriminatorio
  - Violencia ocupacional externa (VOE)

Unha avaliación e valoración das condicións de traballo permitirán implantar medidas preventivas adaptadas que eviten a aparición de riscos psicosociais.

- Planifica o tempo e as tarefas que se van realizar de forma ordenada, e intenta cumprilo exactamente.
- Se non tes moi claros os obxectivos que debes alcanzar no posto de traballo, fala co teu responsable para que te dirixa cara a uns máis concretos e definidos. Isto axudarache a planificar as tarefas, alcanzar os obxectivos e conseguir así unha promoción ou valoración laboral.
- Solicita información e/ou formación cando vexas que a necesitas para desempeñar as túas tarefas.
- Relaciónate cos teus compañeiros e apóiate neles falando sobre calquera tema que te preocupe e che cause unha situación de estrés ou incómoda no posto de traballo, xa sexa xerada polo teu responsable, un cliente ou outro compañeiro. Sobre todo se ves que a situación é límite (acoso ou violencia).
- Non prolongues de forma habitual a xornada de traballo e, en caso inevitable, compénsaa cun descanso adicional, así conseguirás conciliar a vida familiar, persoal e laboral.
- Realiza pausas ou cambia de tarefa para evitar a monotonía do traballo.

Normativa

Normativa

A continuación preséntase unha relación non exhaustiva de normativa xeral e específica en materia de prevención de riscos laborais que se pode consultar como complemento á información contida neste manual.

Normativa xeral

- Lei 31/1995, do 8 de novembro, de **prevención de riscos laborais**. BOE n.º 269 do 10/11/1995
- Real decreto 39/1997, do 17 de xaneiro, polo que se aproba o **Regulamento dos servizos de prevención**. BOE n.º 27 do 31/01/1997.

Normativa específica

- Real decreto 485/1997, do 14 de abril, polo que se establecen as disposicións mínimas en materia de **sinalización de seguridade e saúde no traballo**. BOE n.º 97 do 23/04/1997
- Real decreto 486/1997, do 14 de abril, polo que se establecen as disposicións mínimas de seguridade e saúde nos **lugares de traballo**. BOE n.º 97 do 23/04/1997
- Real decreto 487/1997, do 14 de abril, sobre disposicións mínimas de seguridade e saúde relativas á **manipulación manual de cargas** que supoñan riscos, en particular dorsolumbares, para os traballadores. BOE n.º 97 do 23/04/1997
- Real decreto 488/1997, do 14 de abril, sobre disposicións mínimas de seguridade e saúde relativas ao traballo con equipos que inclúan **pantallas de visualización de datos**. BOE n.º 97 do 23/04/1997
- Real decreto 664/1997, do 12 de maio, sobre a protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a **axentes biolóxicos** durante o traballo. BOE n.º 124 do 24/05/1997
- Real decreto 665/1997, do 12 de maio, sobre a protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a **axentes canceríxenos** durante o traballo. BOE n.º 124 do 24/05/1997
- Real decreto 773/1997, do 30 de maio, sobre disposicións mínimas de seguridade e saúde relativas á utilización polos traballadores de **equipos de protección individual**. BOE n.º 140 do 12/06/1997

- Real decreto 1215/1997, do 18 de xullo, polo que se establecen as disposicións mínimas de seguridade e saúde para a utilización polos traballadores dos **equipos de traballo**. BOE n.º 188 do 07/08/1997
- Real decreto 1627/1997, do 24 de outubro, polo que se establecen disposicións mínimas de seguridade e saúde nas **obras de construción**. BOE n.º 256 do 25/10/1997
- Real decreto 374/2001, do 6 de abril, sobre a protección da saúde e seguridade dos traballadores contra os riscos relacionados cos **axentes químicos** durante o traballo. BOE n.º 104 do 1/05/2001
- Real decreto 1311/2005, do 4 de novembro, sobre a protección da saúde e da seguridade dos traballadores fronte aos riscos derivados ou que poidan derivarse da **exposición a vibracións** mecánicas. BOE n.º 265 do 05/11/2005
- Real decreto 286/2006, do 10 de marzo, sobre a protección da saúde e seguridade dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición ao **ruído**. BOE n.º 60 do 11/03/2006
- Real decreto 396/2006, do 31 de marzo, polo que se establecen as disposicións mínimas de seguridade e saúde aplicables aos traballos con risco de exposición ao **amianto**. BOE n.º 86 do 11/04/2006
- Real decreto 486/2010, do 23 de abril, sobre a protección da saúde e seguridade dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a **radiacións ópticas** artificiais. BOE n.º 99 do 24/04/2010
- Real decreto 299/2016, do 22 de xullo, sobre a protección da saúde e seguridade dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a **campos electromagnéticos**. BOE n.º 182 do 29/07/2016

Máis normativa dispoñíbel na web do INSHT:

<http://www.insht.es>

**INSTITUTO NACIONAL
DE SEGURIDAD E HIGIENE
EN EL TRABAJO**

